לא קא מיבעיא לי, כי קא מבעיא לי לאו דכליל תהיה מאי. אמר [א] רב אחא לרבינא ת"ש דתניא ר"א אומר כל שהוא בכליל תהיה לתן לא תעשה על אכילתו:

מתני' מנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים למזבח ואין בהן לכהנים, ובזה יפה כח מזבח מכח הכהנים, שתי הלחם ולחם הפנים נאכלין לכהנים ואין בהם למזבח ובזה יפה כח הכהנים מכח המזבח:

גמ' ותו ליכא והא איכא עולה. איכא עורה לכהנים. והא איכא עולת העוף איכא מוראה ונוצה. והא איכא נסכים. לשיתין אזלי, ומאי בזו לאפוקי מדשמואל דאמר שמואל המתנדב יין מביאו ומזלפו על גבי אישים קמ"ל דלשיתין אזלי, מסייע ליה לשמואל דאמר שמואל המתנדב שמן קומצו ושיריו נאכלין: שתי הלחם ולחם הפנים: ותו ליכא והא איכא חטאת העוף איכא דמה, והאיכא לוג שמן של מצורע, איכא מתנותיו, ומאי בזו לאפוקי ממאן דאמר שתי הלחם הבאות בפני עצמן לשריפה אתיין קמשמע לן דבזו יפה כח כהנים לעולם:

מתני' כל המנחות הנעשות בכלי טעונות שלשה מתנות שמן: יציקה ובלילה ומתן שמן בכלי קודם לעשייתן. [ג] החלות בוללן דברי רבי, וחכ"א סולת. [ד] החלות טעונות בלילה והרקיקין משיחה, כיצד מושחן כמין כי, [ה] והשאר נאכלין לכהנים:

גמ' למעוטי מאי אמר רב פפא למעוטי מנחת מאפה. ת"ר ואם מנחה מרחשת קרבנך סלת בשמן תעשה מלמד שטעונה מתן שמן בכלי, קרבנך קרבנך לג"ש

מה

כי קמיבעיא ליה לאו דכליל פסיס · בכהן שאכל את אימורין מזבח של כהן מי חייב משום לאו דכליל תהיה כמו כהן שאכל מנחת כהן שחייב משום כליל תהיה · מ"ד ו"ל: ותו ליכא · דליהוי כולה למזבח: הא איכא עולה · דהוים כולה למזבח: עורה לכהנים · ולא הויא כולה למזבח: מוראה ונוצה · דלא קריבי במזבח: לשיתין אזלי · ולא נאכלים והלכך לא חשיב למזבח: ומאי בזו · דמשמע בזו (א) למזבח ולא אחר: לאפוקי מדשמואל דאמר מזלפו לאשים · דהוה למזבח וקאמר דזה בלא כולה למזבח ולא יין ומתניתין דקתני בזה יפה כח מזבח דאתי כולה למזבח ולא אחר: מסייעא לשמואל (ב) קומצו · וקומצו אזיל למזבח ושיריו לכהנים דבזה יפה כח שניהם והיינו דקתני מתניתין בזה יפה כח מזבח לאפוקי שמן דיפה בו כח שניהן: ותו ליכא · מידי דהוי כולו לכהנים: איכא דמה · דכתיב (ויקרא ה) והזה מדם החטאת על קיר המזבח: איכא מתנותיו · לבהונות דלא הוה כוליה לכהנים: לאפוקי ממאן דאמר שתי הלחם שבאות בפני עצמן (לקמן מו:) שיתנדב שתי לחם לבדי הלחם בלא שני כבשים שאינו שכן של כבשים הן ולא אתו (בשירים) לשריפה · [א"נ] שתי הלחם הבאות בפני עצמן) כגון שלא היו (ג) כבשים ח] שנאבדו וקאמרי' לעיל בפרק התכלת (דף מו:) יעובו ותעובר צורתן ויצאו לבית השריפה ופליגי אמוראי התם דאיכא למ"ד לאכילה ט] הויין ואיכא למ"ד לשריפה אתיין כ"ש · ע"א לאפוקי ממ"ד מדר"ע דאמר שתי הלחם הבאות בפני עצמן בלא כבשים י] ומי' דסבר הכבשים אין מתירין את הלחם: קמ"ל · בזו בשתי הלחם ובלחם הפנים יפה כח כהנים לעולם דאפילו באות בפני עצמן לעולם יפה כח כהנים ולאכילה אתיין מעיקרא (אבל אין נאכלין ומטונין צורה ולא מ"ס): מתני' כל המנחות הנעשות בכלי שרת · כגון מנחת מחבת ומרחשת טעונות ג' טעמים מתן שמן: יציקה ובלילה ומתן שמן · שבתחילה הוי נותן השמן בכלי קודם נתינת הסלת, ואחר כך נותן עליו את הסלת וחוזר ונותן שמן ובולל בשמן, וחוזר ונותן עליה שמן לקיים מצות יציקה לאפוקי מנחת מאפה שאין כל מעשיה בכלי שרת שאפה בתנור שאין טעונה יציקה אבל אידך ב' מתנות צריכה, ואע"ג דבמתני' תני יציקה תחילה אפ"ה אינה אלא באחרונה והכי משמע מתני' בשעה שעושין יציקה צריך שתהא הבלילה עשויה כבר וקודם בלילה הוא מתן שמן שבכלי קודם לעשייתם · מ"ד וז"ל: מנחה בסלת לא היה גם חלות דכשהיא סולת נקמצת: חלות של מנחת מאפה ושל מחבת ומרחשת בוללן בשמן לאחר שנאפו חלות לאחר אפייה דברי רבי: וחכמים אומרים סלת · בוללן: סלתות · שבמנחת מאפה טעונות בלילה לרבנן סלת, ולרבי חלות: כיצד מושחן · הרקיק: כמין כי · יווני שבלשונם קורין לכ"ף שלנו כי שהיא משל מן השמן כשלנו כמין כי יווני: והשאר · שמן נאכל לכהנים: גמ' מ"ד סלת בשמן תעשה · משמע שתהא הסלת ניתנת בשמן מלמד שטעונין מתן שמן בכלי קודם לכל דבר ואחר כך נותן הסולת על גביה והאי קרא במנחת מרחשת כתיב וה"ה למחבת ולשאר מנחות: קרבנך · דגמרינן כתיב קרבנך במחבת ובמרחשת:

קים לן חומרא במעילה אלא מתרומה אבל אלמא דזר לא יאכל כי קודש הם לא לקי כיון דלא חזי לכהנים והא דנקט הכא לאו חרות ולא קאמר לאו דמעילה ליסנא דקרא נקט ומיהו קשיא לפירוש זה מהא דתניא התם כל חלב וכל דם לא תאכלו מה חלב לוקה שלש אף דם לוקה שלש ופריך מאי שנא חלב דלוקה שלש דאית ביה הלין תרי לאוין דאמרינן ולאו חרות דם נמי נילקי שלש דאית ביה הלין תרי לאוין דאמרינן ולאו זרות ומשני אינטריך סד"א הואיל ואימעיט דם מטומאה אימעיט נמי דם מזרות קמשמע לן הקישא ולאו זרות היינו לאו דמעילה הא בהדיא אימעיט דם מטומאה וממעילה בסוף כל הבשר (חולין קיז:) ובקונטרס לא גריס התם מטומאה אלא ממעילה ויש לפרש דהכי קאמר סד"א תמיהא הואיל ואימעיט ממעילה פירוש מקרבן מעילה אימעיט נמי מזרות כלומר ממלקות דלאו דמעילה דנפיק מוכל זר קמ"ל הקישא דכי ממעטינן דם בסוף כל הבשר היינו דווקא מקרבן מעילה ולא ממלקות והא דלא אמרינן איפכא דמיעוטא למלקות והקישא לקרבן משום דהקישא גבי לאו כתיב אבל אי גרסינן לטומאה קשה מה ראית למעט טומאה ולרבות זרות אימא איפכא ומיהו בכל ענין צריך טעם דעל כרחין אמת הוא דממעטינן טומאה ומרבינן זרות וי"ל משום דהיקשא דכל חלב וכל דם גבי זרות הכל זרים אצל חלב ודם אבל שאר בני אדם טהורין וא"ת ולאו דמפרשינן דלאו חרות הוא לאו דוכל זר לא יאכל כי קודש הם תקשי לן דלילקי נמי אלאו דמעילה וי"ל דלא חשיב לאו דמעילה משום דלא חשיב אלא לאוי דלא שייכי אלא בחלב ואמורין אבל לאו דמעילה שייך אף בבשר ובקדשי בדק הבית ועוד דשייך נמי בהנאה בלא אכילה והא דפריך התם לעיל דליחייב נמי משום כי קודש היינו משום דהתם חשיב לאו דטמא ולא שייך בחלב טפי מבשר בשר וא"ת ולרבנן דפליגי התם בכריתות (דף ה:) עליה דרבי יהודה וממעטי דם מזרות אם כן בסוף כל הבשר (חולין דף קיז.) דחשיב חומר בחלב מבדם ליחשוב לאו חרות וי"ל דבפלוגתא לא קמיירי וא"ת אמאי לא חשיב בכריתות (דף ה:) לאו דחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכל מלאכה ואכול לא תאכלוהו (ויקרא ז) וי"ל דלאו בעניינא דקדשים כתיבא כי הני דהתם ומיהו קשה דלילקי משום לאו דהכא דכל שהוא בכליל תהיה הרי הוא בבל תאכל וי"ל דפלוגתא היא הכא אי נמי הני לאו שבכללות: **ובזה** יפה כח כהנים מכח המזבח · אע"ג דאיכא כבשים בהדי לחם ובזיכי לבונה בהדי לחם הפנים מגופו מיהא ליכא למזבח: **והאיכא** עולה · וא"ת והאיכא לבונה דאמרינן בפרק בתרא (לקמן קו:) האומר הרי עלי למזבח יביא לבונה שאין לך דבר שקרב כולו למזבח אלא לבונה וי"ל דלא מיירי הכא אלא במידי דחזי לאכילה והכי לא חשיב נמי עצים נדבי: **לאפוקי** מדשמואל ס' · עיקר מילתא בפרק התודה (לקמן פג:) ופריך עלה טובא והא דלא פריך מהכא לפי שאינו אלא מייתור משנה ומהאי טעמא נמי לא מייתי התם כייפתא מהכא אההיא דשמואל והתם מוכח טעמא דשמואל משום דבר שאין מתכוין: **קומצו** ושיריו נאכלין · [אבל] יין נגול הוא ואי אפשר לקומצו: **איכא** מתנותיו · פירוש מתנות על הפרוכת ולא משמע כן בהקומץ רבה לעיל (דף כז:) דאמר שבע הזאות שבפנים ושבמצורע מכלל דשל מצורע לא הוי בפנים ועוד תנן בסוף נגעים בא לו אצל מצורע לטהר נקטר נתן מן הדם על תנוך נטל מלוג השמן ויצק וטבל והזה ז' פעמים כנגד בית קדשי הקדשים ס' בא לו אצל מצורע ס' מדלא קתני בא לו להיכל משמע שבעזרה עומד ומדהדר תני בא לו אצל מצורע משמע שלא היה עומד בשער ניקנור: **למעוטי** מנחת מאפה יב] · לא מיקרי נעשית בכלי דקסבר אין תנור מקדש:

מה

רש"י כת"י

לא קא מבעיא לי · דודאי חייב משום זר כוח אכלה: כי קא מבעיא לי לאו דכליל פסיס · מי קאי נמי אכל העבורים או דלמא אמנחות לחודייהו: ותו ליכא · מידי דכוליה למזבח דקתני מתני' בזה יפה כח המזבח: איכא עורה ועולה · שאין נשרפין על המזבח אלא אצל המזבח: לשיתין אזלי · שהיה נגל קטן במזבח ובו יורד היין לשיתין כמו' מוכח בפ' סוכה: מאי בזו · יפה כח דקתני במתני' למה ליה למתנייה כלל פשיטא דהא לא מפסקי לן בכלל מידי דאצטריך מתני' למעוטי דהא כל שאכלים כתיבי נסכא: המתנדב יין · בלא קרבן: מזלפו על גב האשים · על ידם דהשתא הוי טליה למזבח קמ"ל דלא הוי טליה למזבח אלא מנסכו כשאר נסכים ויורדין לשיתין: מסייע · מתני' לאידך מילתא דשמואל דאמר שמואל המתנדב שמן קומצו ומקטיר הקומץ: ושיריו נאכלין · דלא הוי טליה למזבח ומאי ליה לבשמואל בין שמן דמלי קמיץ ובין יין דלא מלי קמיץ: והאיכא חטאת העוף · דטליה לכהנים: איכא דמה · למזבח: והאיכא לוג שמן של מצורע · דטליה לכהנים: מתנות · על הפרכת דכתיב והזה מן השמן שלאצבעו [שבע פעמים לפני ה']: לאפוקי ממאן דאמר · בפ' התכלת שתי הלחם הבאות בפני עצמן כשאין להם כבשים לשריפה אתיין ולא לאכילה קמ"ל דבזו יפה כח כהנים לעולם: מתני' הנעשות בכלי מפרש בגמרא למעוטי מאי: קודם לעשייתן · שנותן תחלה שמן בכלי ונותן סולת עליה ונותן אחר כך שמן עליה ובולל וחוזר ונותן עליה שמן לקיים מצות יציקה: החלות בוללן · למנחת מחבת ומרחשת כבהן חלות אפויות בוללן אחר שאופתן ונותן שמן ובוללן: וחכמים אומרים · כשהן סולת בוללן: החלות · בוללן, והרקיקין מושחן הכהן מיירי במנחת מאפה: מושחן · עליהם: כי · אות יווניים ועשויה כמין פית כהפרסה גודל מאלפא: והשאר השמן נאכל לכהנים: גמ' הנעשים בכלי למעוטי מאי: למעוטי מנחת מאפה (דבמחבת) [דבתנור] נאפית תחילה ואין יציקה משמע לה כדמפרש לקמן: בשמן תעשה · משמע בתוך השמן תעשה אלמא טעונה ליתן שמן תחילה קודם לעשייתה ובמנחת מרחשת כתיב וגמרינן קרבנך נאמר כאן קרבנך במרחשת ונאמר קרבנך במחבת · במנחת מחבת כתיב בלולה ויציקה ולא כתיב בה מתן שמן שבתחילה ובמרחשת כתיב מתן שמן ולא כתיב בלולה ויציקה וגמרינן כך מהכך:

רבינו גרשום

לא מיבעיא לי · דהכן גבי אמורין כבר דשי איכא עורה [illegible] תורה · דלא קרבה לשיתין אזלי · דלא להקטרה: המתנדב שמן בפני עצמו קומצו יקמצו: איכא מתנות שהיה מזה מן השמן: שתי הלחם הבאות בפני עצמן בשאין לחם בשים (ואפי' הכי) ג) לעולם של כהנים הם: לאפוקי ממאן דאמר בפרק התכלת לשרפה ואתיין בכל המנחות הנעשות בכלי שרת' מנחת מחבת ומנחת מרחשת: טעונות ג' פעמים מתנות שמן · נותן שמן בכלי קודם לעשייתן קודם לנתינת הסולת הוא"כ נותן הסלת על גבי השמן וחוזר ונותן שמן ע"ג הסלת ובוללה ולשה ואופה ופותתה וחוזר ויוצק עליה שמן וקומצה: חלות של מנחת מאפה בוללן בשמן כשהן חלות דברי רבי וחכ"א כשהן סלת בוללן · חלות של מנחת מאפה טעונין בלילה לר' כשהן חלות · לרבנן כשהן סלת: והרקיקין משיחה · כיצד מושחן לרקיקה כמין כי יווני · כאות כי יווני אות היא כעין זה ⊠ והשאר של שמן נאכל לכהנים: מלמד שטעונה מתן שמן בכלי קודם לכל דבר · וחוזר סלת בשמן ע"ג השמן העשה: קרבנך כתיב במחבת וכתיב קרבנך במרחשת · כאן במרחשת כתב סלת בשמן תעשה דהיינו מתן שמן בכלי:

עין משפט נר מצוה

- כ א מיי' פי"א מהלכות מעה"ק הלכה ג:
- כריתות ה:
- כא ב מיי' פי"ב מהל' מעה"ק הלכה ט:
- כב ג מיי' פי"ג שם הלכה ד:
- כג ד מיי' פי"ג מהל' מעה"ק הלכה א:
- כד ה ו מיי' שם פי"ב הלכה ג:
- כה ז מיי' שם פט"ו הלכה יד:
- כו ח מיי' שם:
- כז ט מיי' פי"ג מהל' מעה"ק הלכה ה:
- כח י כ מיי' שם הלכה ח:

מסורת הש"ס

מכות [illegible]

[illegible]

ל"ק מ"ז דמנחות אמרי' לעיל דף מו: [illegible]

זבחים [illegible]

שם

ר"א דסבר כו' [illegible]

שיטה מקובצת

א] אמר ליה רב: ב] איכא מתנותי דכתיב והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים היינו מאי קאמר דאין הזאה זו ע"ג המזבח ומאי יפה כח הוא זה למזבח ומה שפי' רש"י שהיה מזה על הפרכת לא רק שהיה בעזרה והיה עומד והיה מכוון להזות ע"ג הפרכת כדאיתא במס' נגעים: ג] לעשייתן: ד] החלות טעונות בלילה כפי' פרש"י השתא מיירי במנחת מאפה תנור דאמר [illegible] מקתני דבתר' אמר דמיירי במנחת מאפה שהרי רבי דאמר (ושאר מנחות חלות) [החלות בוללן] והינו משום דיליף להו ממנחת מאפה ורבנן דאמרי סולת לפי שכולהמנחות סול' [ולפי] הו"ב כל המנחות כי הדדי נינהו בין למר בין למר לכך נראה לו לפרש החלות טעונות בלילה בכל המנחות מיירי למר כראות ליה ולמר כראות ליה והא דתנא החלות משום דבעי למיתנא הרקיקין במשיחה: ה] כי ושאר השמן: ו] תיבות הוא מנחת מרחשת קרבנך נמחק: ז] שמעינן: ח] כבשים לצבור ותיבת שנאבדו נמחק: ט] אתיין תיבות הויין נמחק: י] תיבות וכו' נמחק: יא] פירש בקונטרס: יב] מאפה אע"ג דגם היא נאפית בתנור:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומאי בזו דמשמע בזו יפה כח למזבח ולא לאחר: (ב) ד"ה מסייעא לשמואל דאמר קומצו: (ג) ד"ה לאפוקי וכו' שלא היו לו כבשים וכו' לאכילה הויין כמות שהן ואיכא למ"ד לשריפה אתיין כמות שהן ע"ש:

א) נראה דז"ל קמ"ל דלעולם כל כהנים כח ואפי' בכבש"ג ולאפוקי ממ"ד וכו' ·

* בליל תהיה לא תאכל [illegible]

נוסח

I

II

תשובות

ותו ליכא" - (אם אין [illegible] [illegible] חוץ ממה שנזכר [illegible] שכולו למזבח או לכהן

נוסח נתינת שמן במנחה

נוסח

במנחת כתיב מתן שמן קודם במחבת כתיב בלולה ויציקה